

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA ORGANIZACJI I MOBILIZACJI WOJSK

DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO

~~WYJAZD~~ E

Egz. Nr 2

pplk mgr Karol PAWLUK

PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA I ZASADY BUDOWY
ZWIĄZKÓW TAKTYCZNYCH

(Konspekt wykładu)

039191

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

~~039191~~

WARSZAWA

LIPIEC

1971

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA ORGANIZACJI I MOBILIZACJI WOJSK

DO UŻYTKU
BIBLIOTECZNEGO

TAJNIE

Egz. Nr

2

ppłk mgr Karol PAWLUK

**PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA I ZASADY BUDOWY
ZWIĄZKÓW TAKTYCZNYCH**

(Konspekt wykładu)

039191

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOW
KADRE SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

039191

WARSZAWA

LIPIEC

1971

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
Im. gen. broni K. Świerczewskiego

KATEDRA ORGANIZACJI I MOBILIZACJI WOJSK

DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO

ZATWIERDZAM
SZEF KATEDRY ORGAN. I MOB. WOJSK

H

Egz. Nr. . . .

2

ppk dypl. Mieczysław BRONOWICKI

Amelul. nr 12657

ppk mgr Karol PAWLUK

PODSEAWOME ZAŁOŻENIA I ZASADY BUDOWY
ZWIĄZKÓW TAKTYCZNYCH

/Konspekt wykładu/

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOW
KADRE SZTABU GENERALNEGO
Im. gen. broni K. Świerczewskiego

~~039191~~

SPIS TREŚCI

	Str.
I. Zasady i cechy charakterystyczne budowy związków taktycznych.	3
1. Wymagania stawiane współczesnym dywizjom ogólnowojskowym.	3
2. Podstawowe założenia i zasady doskonalenia struktury organizacyjnej związków taktycznych.	5
3. System oraz struktura organizacyjna dywizji ogólnowojskowej.	10
II. Organizacja dowództwa dywizji ogólnowojskowej.	14
III. Organizacja oddziałów ogólnowojskowych.	17
IV. Organizacja oddziałów przeznaczonych do zabezpieczenia działań dywizji.	18
V. Organizacja oddziałów dowodzenia dywizji.	21
VI. Organizacja oddziałów tyłowych dywizji.	23
Zakończenie.	24
Bibliografia.	25

I. ZASADY I CECHY CHARAKTERYSTYCZNE BUDOWY ZWIĄZKÓW TAKTYCZNYCH

1. Wymagania stawiane współczesnym dywizjom ogólnowojskowymi.

Kształtowanie form organizacyjnych sił zbrojnych jest procesem ciągłym, uwarunkowanym wieloma czynnikami, przede wszystkim polityczno-ustrojowymi, ekonomicznymi i doktrynalnymi. Dlatego strukturę organizacyjną wojska, w tym ogólnowojskowych związków taktycznych, należy rozpatrywać jako jedną z kolejnych jego faz rozwojowych stanowiącą integralną część ogólnego procesu kształtowania modelu organizacyjnego sił zbrojnych.

Decydujący wpływ na formy organizacyjne oraz wyposażenie dywizji ogólnowojskowych jako zasadniczych związków taktycznych przeznaczonych do prowadzenia działań bojowych wywiera - charakter przewidywanych przyszłych walk i operacji, warunki i metody ich prowadzenia oraz kierunek działań i jego warunki geograficzne.

Wychodząc z założenia, że ewentualna przyszła wojna będzie prowadzona przy użyciu środków masowego rażenia lub chociażby tylko przy stałej groźbie jej użycia, współczesne dywizje ogólnowojskowe powinny odznaczać się dużą uniwersalizacją możliwości bojowych oraz samodzielnością ich oddziałów i pododdziałów. Samodzielność dywizji powinna zapewnić jej możliwość działania na oddzielnym kierunku /kierunkach/.

Niezbędny wpływ na działania wojsk na oddzielnych kierunkach wywierają między innymi warunki terenowe, szczególnie na północnym kierunku strategicznym. Liczne jeziora i zabagnienia, gęsta sieć rzek i kanałów oraz duże kompleksy lasne w naturalny sposób będą kanalizowały działania wojsk na określonych, dogodnych do działań bojowych kierunkach.

Zakładając, że poszczególne dywizje będą zmuszone działać na oddzielnych, izolowanych nieraz od siebie kierunkach, powinny one rozporządzać dostateczną siłą środków rażenia niezbędną dla zapewnienia im samodzielności i swobody działania. Konieczne jest więc istnienie w dywizji oddziału rakiet taktycznych o możliwościach ciągłego, jednoczesnego oddziaływania

na nieprzyjaciela na głębokość rzędu 50-70 km, a w miarę rozwoju sprzętu raketowego oraz wzrostu możliwości i zasięgu uzyskiwania informacji o nieprzyjacielu nawet na większą głębokość, pozwalającą na rażenie nieprzyjacielskich dywizji - wchodzących w skład pierwszego rzutu operacyjnego - na całą głębokość ich ugrupowania bojowego. Poza raketami taktycznymi dywizja powinna w swym składzie posiadać oddział artylerii, którego właściwości ogniowe zapewniłyby możliwość wsparcia wojsk w całym pasie jej działania. Mogą to być 122 mm armaty lub 152 mm armato-haubice. W miarę doskonalenia sprzętu artyleryjskiego armaty i armato-haubice powinny zostać zastąpione samobieżnym zunifikowanym sprzętem artyleryjskim o zwiększonej celności, większym zasięgu i większej wydajności ognia.

Dywizje ogólnowojskowe, a w przyszłości również wchodzące w ich skład jednostki organizacyjne do batalionu włączenie - powinny być uzbrojone w środki mogące strzelać amunicją klasyczną i jądrową, w ilości pozwalającej na zapewnienie względnie pełnej swobody działań dywizji w całym jej pasie, pułkom zaś i batalionom - na ich kierunkach działania.

Ponadto zarówno dywizja, jak i podległe jej jednostki organizacyjne powinny posiadać odpowiednio silne uzbrojenie artyleryjskie, pozwalające na ogniowe zabezpieczenie działań w warunkach gdyby nie zastosowano broni jądrowej.

W celu zapewnienia wysokich wartości bojowych współczesnych dywizji niezbędne jest osiągnięcie możliwie optymalnych proporcji między możliwościami środków rażenia, zdolnościami uzyskiwania niezbędnych informacji, sprawnością i operatywnością dowodzenia, możliwościami pełnego wykorzystania skutków rażenia własnych środków rażenia oraz sprawnością zaopatrywania i obsługi wojsk. Przede wszystkim jednak w pierwszej kolejności należy zwracać uwagę na znaczenie organów rozpoznawczych dywizji i pułków, aby pozwoliły na maksymalne wykorzystanie posiadanych środków rażenia oraz możliwości manewrowych.

Wymagania stawiane dywizjom ogólnowojskowym znajdują odzwierciedlenie w normach taktycznych, jakie są dla nich przewidziane. Szerokość pasa działania dywizji wynosi 20-30 km. to jest około 5-10 razy więcej niż w warunkach klasycznych działań zaczepnych z końcowego okresu drugiej wojny światowej. Również głębokość zadań jest większa. Od dywizji wymaga się, aby była zdolna nacierać w tempie 40-60 km. i więcej na dobę. Logiczne więc jest, że zwiększenie norm wymaga również zwiększenia możliwości bojowych dywizji. Działania dywizji z charakteru typowo taktycznego przekształcają się - ze względu na przestrzeń, tempo i zwiększone możliwości - działania taktyczno-operacyjne. Konieczne więc jest aby współczesne dywizje ogólnowojskowe posiadały wysokie wartości bojowe.

Wartości te wyrażają się w prostocie i celowości form organizacyjnych, dużych możliwościach zaopatrzenia, manewrowości, odporności na uderzenia nieprzyjaciela, sprawności dowodzenia, dużych możliwościach uzyskiwania informacji o nieprzyjacielu oraz w dużej samodzielności działania.

2. Podstawowe założenia i zasady doskonalenia struktury organizacyjnej związków taktycznych.

Proces doskonalenia struktury organizacyjnej i modernizacji uzbrojenia oraz wyposażenia sił zbrojnych uwiadczenia się szczególnie na szczeblu związku taktycznego. W toku realizacji tego procesu uwzględnia się aktualne poglądy na charakter przyszłej wojny, a zwłaszcza jej początkowy okres oraz wnioski i doświadczenia z ćwiczeń i manewrów z wojskami, kierując się zasadą, że dywizja zmechanizowana i dywizja pancerna w dalszym ciągu uważane jest /obok wojsk rakietowych/ za główną siłę uderzeniową wojsk lądowych.

Już w 1961 r. przy ustalaniu organizacji dywizji zmechanizowanej i dywizji pancernej przyjęto następujące podstawowe założenia:

- zapewniono określonej liczbie dywizji możliwość natychmiastowego działania, utrzymując je w stałej gotowości bojowej

już w okresie pokoju. Zaliczają się one do związków taktycznych o rozwiązanych stanach;

- wprowadzono nowy model statutu wojenno-pokojowego odpowiadający wymaganiom przyszłej ewentualnej wojny oraz możliwościom ekonomicznym i w pełni zabezpieczony od strony materiałowo-technicznej. Wyeliminowało to konieczność planowania uzupełnień osobowych i materiałowych;

- radykalnie zmniejszono stany liczebne dywizji zmechanizowanej i dywizji pancernej /średnio o około 40% w stosunku do statów sprzed 1961 roku. /Warto przypomnieć, że dywizja zmechanizowana do 1961 r. liczyła ponad 15 tysięcy żołnierzy, a po zmianach organizacyjnych około 9 tysięcy/;

- zaczęto wprowadzać kasketyzację, co wynikało z ogólnych tendencji prowadzenia działań w warunkach stosowania broni masowego rażenia;

- postawiono maksymalnie przyspieszyć proces mechanizacji wojsk, kierując się koniecznością osiągnięcia wysokiego stopnia ruchliwości i manewrowości wojsk;

- udoskonalono w niezbędnym zakresie organa dowodzenia i zapobiegania materiałowo-technicznego.

Podnoszenie gotowości bojowej związków taktycznych było kontynuowane i w latach następnych. Kolejna analiza związków taktycznych wykazała, iż należy dokonać w nich nowych zmian organizacyjnych. Wynikało to głównie z częstej zmiany poglądów na sposób prowadzenia współczesnych działań bojowych oraz przeniesienia na nasz grunt sukcesów, wynikających z doświadczeń wojny wietnamskiej i agresji Izraela na kraje arabskie. Oprócz tego jednym z zasadniczych czynników decydujących o konieczności dokonania zmian organizacyjnych w związkach taktycznych było wprowadzenie w wyposażenie wojsk nowych rodzajów uzbrojenia i sprzętu bojowego.

Rozpatrując obecnie obowiązującą strukturę organizacyjną DZ /DPano/ należy zastanowić się w jakim stopniu spełnia ona zadania stawiane przed współczesnym związkiem taktycznym. Podstawowym celem doskonalenia organizacji ogólnowojskowych związków taktycznych jest dokonanie w nich takich zmian, które doprowadziłyby do tego, że DZ stałyby się związkami bardziej

uniwersalnym, zdolnym do prowadzenia działań bojowych w różnorodnych warunkach, zarówno przy zastosowaniu broni masowego rażenia, jak i bez jej użycia. Ocena obecnie obowiązującej struktury organizacyjnej związków taktycznych pozwala stwierdzić, że założony cel, jeśli nie całkowicie, to przynajmniej w poważnym stopniu został osiągnięty.

O osiągnięciu tego celu wskazują następujące czynniki:

1. Dywizje zmechanizowane nasycano taką ilością czołgów, iż powstała możliwość wsparcia każdej naszej kompanii piechoty, działającej na zasadniczym kierunku, przez pluton czołgów. Samo zaś rozmieszczenie oddziałów czołgów, tak na szczeblu dywizji, jak i pułku zmechanizowanego, zapewniło warunki do wsparcia każdego pułku zmechanizowanego pododdziałami czołgów bez potrzeby zmian w ich podporządkowaniu podczas walki.
2. Znacząco zwiększono moc artylerii do ognia pośredniego. Ogólna ilość dział i moździerzy oraz wyrzutni rakietowych typu BM wzrosła w dywizji zmechanizowanej o około 57% /z 87 do 132/, a w dywizji pancernej o około 118% /z 35 do 72/. Należy ponadto dodać, iż zarówno w dywizji zmechanizowanej jak i w dywizji pancernej zwiększono ilość wyrzutni rakiet taktycznych o 50%. Poważny wzrost ilościowy artylerii klasycznej do ognia pośredniego zwiększył możliwości dywizji w zakresie prowadzenia działań bojowych bez użycia broni masowego rażenia. Należy również podkreślić, że równocześnie ze zwiększeniem ogólnej ilości ludźmi dokonano istotnych zmian w organizacyjnym ustawieniu pododdziałów artylerii. Moździerze 120 mm przesunięto z artylerii pułkowej na szczeblu batalionu piechoty zmotoryzowanej, co łącznie z występującymi tam moździerzami 82 mm stanowi bardzo skuteczny środek ogniowy, pozostający w dyspozycji dowódcy batalionu. Jeżeli chodzi o artylerię pułkową, to trzon jej stanowi obecnie bateria 122 mm haubic w miejsce poprzedniej baterii moździerzy 120 mm. Do najważniejszych zmian w artylerii dywizyjnej należy zaliczyć wprowadzenie do pułku artylerii 82 trzeciego dywizjonu 152 mm haubic /12 dział./ oraz przeformowanie baterii BM - 14 na dywizjon artylerii rakietowej /12 wozów bojowych/. Ponadto zwiększono dywizjon rakiet taktycznych

o jedną baterię. Duże znaczenie ma również fakt wprowadzenia do wyposażenia artylerii dywizji bardziej nowoczesnych środków dowodzenia i kierowania ogniem.

3. Wprowadzono większą ilość bardziej skutecznych środków obrony przeciwpancernej, zarówno w pułku zmechanizowanym jak i w dywizji. W kompanii zmotoryzowanej występują ulepszone granatniki RPG-7, batalion dysponuje przeciwpancernymi pociskami kierowanymi i granatnikami SPG-9, na szczeblu pułku istnieje silny, mieszany pododdział obrony przeciwpancernej składający się z 3-ech wyrzutni PPK na transporterach BRDM oraz 3-ech armat ppanc 85 mm. Na szczeblu dywizji zmechanizowanej występuje dywizjon artylerii ppanc w składzie 2-ech baterii PPK i baterii 85 mm armat. Jeśli wzrost ilościowy środków ppanc jest stosunkowo niewielki, to jednak zasadniczą rolę odgrywają tu zmiany jakościowe, eliminacja armat 57 mm, dział bezdrutowych 82 mm oraz przestarzałych granatników i zastąpienie ich przeciwpancernymi pociskami kierowanymi /oraz lepszymi typami granatników ppanc/ wydatnie polepsza warunki zorganizowania skutecznej obrony przeciwpancernej. Do ogólnej kalkulacji środków obrony ppanc należy zaliczyć również czołgi, co dopiero da pełny wyraz możliwości zwalczania broni pancernej przeciwnika. Ogólnie ilość środków ppanc w dywizji zmechanizowanej /bez czołgów/ wzrosła o około 26%.
4. Zdecydowanie polepszone warunki zorganizowania skutecznej osłony przeciwlotniczej wojsk. Najbardziej istotne jest wprowadzenie do pz i poz nowoczesnych, samobieżnych dział plot ZSZ-23-4 z indywidualnym radiolokatorem. Jest to niezwykle skuteczny środek obrony przeciwlotniczej, zapewniający skuteczną osłonę zgrupowaniom bojowym znajdującym się w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem. Jako środek dywizyjny pozostawiono nadal armaty 57 mm z tym, że istniejący dotychczas dywizjon przeformowano na pułk artylerii przeciwlotniczej, zwiększając go o jedną baterię /razem 4 baterie po 6 dział/. Utworzono na szczeblu ZP kompanię radiotechniczną. Tak więc poważnie wzrosła ogólna ilość środków plot zarówno związku taktycznego jak i oddziału ogólnowojskowego.

- Znaczną i szybką rozbudowę systemu obrony przeciwlotniczej, a w tym przyznanie odpowiedniej rangi środkom walczącym lotnictwo przeciwnika na niskich pułapach jest między innymi rezultatem wyciągnięcia należytych wniosków z doświadczeń wojny wietnamskiej oraz agresji Izraela na kraje arabskie.
5. W zasadniczy sposób dokonano rozbudowy organów rozpoznania ogólnowojkowego, przeformowując plutony rozpoznawcze w ps i psz na kompanie, a na szczeblu dywizji, w miejsce istniejących kompanii - wprowadzono batalion rozpoznawczy. Szczególną uwagę zwrócono na organizację i wyposażenie batalionu dywizyjnego. Jest to obecnie pododdział o dużych i dość wszechstronnych możliwościach w zakresie organizacji rozpoznania. Oprócz kompanii czołgów pływających oraz kompanii rozpoznawczej wyposażonej w samochody pancerne BRDM-2, batalion posiada kompanię rozpoznania radioelektronicznego i kompanię rozpoznania specjalnego. Dwa pierwsze pododdziały zapewniają batalionowi odpowiednią ruchliwość oraz siłę ognia przy pokonywaniu oporu przeciwnika, kompania rozpoznania radioelektronicznego znacznie poszerza możliwości uzyskania w krótkim czasie wielu danych o przeciwniku, kompania rozpoznania specjalnego zapewnia zebranie wielu informacji o sytuacji na tyłach nieprzyjaciela. Bardzo ważnym zadaniem grup rozpoznania specjalnego jest szybkie zlokalizowanie stanowisk ogniowych rakiet taktycznych i artylerii atomowej, ustalenie rejonów ED, węzłów łączności i innych obiektów, które należałoby szybko zniszczyć. Grupy rozpoznania specjalnego mogą również prowadzić sabotaż i dywersję.
6. Zarówno w dywizji jak i w pułku, w miejsce istniejących uprzednio wydziałów i sekcji technicznych, utworzono jednolicie ustalone organizacyjnie "służby techniczne". Szef służb technicznych jest zastępcą dowódcy, jemu podlega służba czołgowo-samochodowa i służba uzbrojenia. Poprzez dokonanie tego przedsięwzięcia osiągnięto analogiczne ustawienie strukturalno-funkcyjne pionu technicznego na szczeblach: pułk, dywizja, OW, armia i front.
7. Zeorganizowano system remontów sprzętu bojowego i techniki tworząc zintegrowane warsztaty dywizyjne pod nazwą "Batalion

remontowy". Organizacja tego batalionu jest tak pomyślana, ażeby można było wydzielić odpowiednią ilość grup remontowych zapewniających szybko, kompleksowe naprawy sprzętu na polu walki /głównie przez wymianę zespołów i poszczególnych części/.

Należy podkreślić, iż do wyposażenia organów remontowych wprowadza się obecnie i będzie się wprowadzać coraz nowocześniejsze i wysoko sprawne środki naprawcze, zamontowane na samochodach ciężarowo-terenowych, co zapewnia im dużą operatywność, możliwość dotarcia niemal w każde miejsce i podnosi ruchliwość oddziałów dywizji.

8. Dokonano integracji organów zaopatrzenia tworząc w pułkach kompanie zaopatrzenia, a w dywizjach bataliony zaopatrzenia. Zlikwidowano w ten sposób wiele samodzielnych elementów, utrudniających kwatermistrzom dowodzenie i kierowanie tyłami. Zasadniczym i decydującym pociągnięciem organizacyjnym jest tutaj połączenie dywizyjnego punktu zaopatrzenia z batalionem transportowym - utworzenie dywizyjnych składów na kołach. Taki układ zapewnia jednolitość kierowania oraz znacznie podwyższa gotowość bojową dywizji.

9. Obecnie są już daleko zaawansowane prace zmierzające do stworzenia jednolitych tyłów poprzez integrację służb kwatermistrzowskich i technicznych na wszystkich szczeblach dowodzenia. Jednolite tyły znaczenie usprawnią nie tylko dowodzenie nimi ale również sam proces zaopatrzenia jednostek, związków taktycznych i związków operacyjnych.

3. System oraz struktura organizacyjna dywizji ogólnowojskowej

System organizacyjny jednostek wojskowych jest to celowe i uporządkowane połączenie zasadniczych członów organizacyjnych danej jednostki biorąc za punkt wyjściowy ich ilość zarówno na jednym szczeblu dowodzenia jak też w układzie podległych jednostek.

Znane są następujące systemy organizacyjne:

- trójkowy;
- czwórkowy;
- piętkowy;
- mieszany;
- niestany.

Dywizje zmechanizowane i pancerne Sił Zbrojnych PRL posiadają system organizacyjny czwórkowy. W DZ - trzy pz i pez, w DPanc - trzy pez i puł

Systemy organizacyjne dywizji posiadają swoje ujemne i dodatnie strony.

System trójkowy cechuje stosunkowo duża łatwość dowodzenia ale stosunkowo duże stany ilościowe zasadniczych członów organizacyjnych ograniczają elastyczność form ugrupowania bojowego i swobodę oddziaływania poszczególnymi członami organizacyjnymi na przebieg walki.

System czwórkowy - stanowi jak gdyby ogniwo pośrednie między systemem trójkowym a piętkowym. Zapewnia on bowiem jeszcze stosunkowo łatwe dowodzenie, pozwala na posiadanie w składzie dywizji czterech dość silnych zasadniczych jej elementów składowych oraz zapewnia większe - niż przy systemie trójkowym - możliwości przyjmowania różnych wariantów ugrupowania bojowego.

System piętkowy wprowadzony eksperymentalnie w siłach zbrojnych USA - zapewniał możliwość elastycznego wariantowania ugrupowania bojowego, skracał czas obiegu informacji /poprzez wyeliminowanie szczebla batalionu/ ale ze względu na dość dużą ilość członów organizacyjnych trudno było nimi dowodzić.

Struktura organizacyjna jest to ogólna i szczegółowa budowa jednostek wojskowych. W znaczeniu ogólnym określa ona z jakich zasadniczych członów organizacyjnych dana jednostka jest utworzona. Dywizja może być utworzona z brygad, pułków lub batalionów, może więc posiadać strukturę organizacyjną: brygadową, pułkową lub batalionową.

Szczegółowa struktura organizacyjna jednostek wojskowych oprócz zasadniczych członów organizacyjnych ujmując również budowę wszystkich innych elementów danej jednostki z jej dowództwem oraz organami ogniowego, bojowego, inżynierskiego, materialnego, technicznego i medycznego zabezpieczenia.

System, ogólną strukturę organizacyjną, stan osobowy i podstawowe wyposażenie dywizji smechanizowanej i pancernej Sił Zbrojnych PKL oraz niektórych państw NATO przedstawia poniższe zestawienie.

Nazwa ZP	Stan osob.	Art. ppanc.	Art. naz.	Czoł. gi	Transp. ppanc.	System i struktura organizacyjna.
BZ - Polska	11012	73	168	238	465	czwórkowy 3 pz i 1 poz
DPanc Polska	8906	19	108	320	268	czwórkowy 3 poz i 1 pz
BZ - USA	18036	204	196	189	789	trójkowy 3 brygady
DPanc - USA	18085	155	478	352	736	trójkowy 3 brygady
BZ - NRF	16619	184	205	228	717	trójkowy 2 BZ i 1 DPanc
DPanc - NRF	16259	155	197	282	646	trójkowy 2 DPanc i 1 BZ
Dyw. W. Bryt.	19782	108	152	318	1072	dwójkowy lub trójkowy 2 lub 3 brygady

Analizując pobieżnie powyższe zestawienie dochodzimy do wniosku, że dywizje państw NATO o strukturze trójkowej mają znaczną przewagę ilościową w ludziach i uzbrojeniu nad naszymi dywizjami ogólnowojskowymi. Należy jednak nie zapominać o tym że system czwórkowy na którym opiera się organizacja naszych dywizji posiada przewagę nad systemem trójkowym.

System czwórkowy bowiem łączy w sobie zasadnicze zalety systemu trójkowego i pięciowego oraz w porównaniu stopniu jest pozbawiony wad obu tych systemów. Stroną dodatnią tego systemu jest to, że zapewnia przyjęcie elastycznych form ugrupowania bojowego. Stroną ujemną jest to, że poszczególne pułki w zasobach są słabsze od brygad występujących w systemie organizacyjnym dywizji państw NATO. Dzięki jednak dużej elastyczności

dowodzenia istnieje zawsze realna możliwość wytworzenia na głównym kierunku działania przewagi, przecinając jedną brygadzie dwa pułki itp.

Dywizja zmechanizowana jest podstawowym związkiem taktycznym armii ogólnowojskowej. Poza stosunkowo poważną ilością czołgów, która nadaje jej dużą siłę przebojową, dywizja dysponuje dziesięcioma batalionami piechoty zmotoryzowanej, zdolnej do przemieszczania wspólnie z czołgami nawet najbardziej umocnionej obrony nieprzyjaciela, która nie została w wystarczającym stopniu opancerzona bronią jądrową. Jest ona w stanie działać w terenie trudnodostępnym dla związków pancernych i przygotować wprowadzenie ich do bitwy na decydującym kierunku. Po przydzieleniu jej śmigłowców może wysadzać taktyczny desant powietrzny w celu opanowania ważnych w systemie nieprzyjaciela rubieży i obiektów. Dywizja zmechanizowana jest zdolna do szybkiego forsowania przeszkód wodnych z marszu i prowadzić natarcie w szybkim tempie i na dużą odległość.

Dywizja pancerna ma szczególną wartość bojową, dysponuje dużą ilością czołgów, przez co posiada potężną siłę uderzeniową i jest jednocześnie szczególnie odporna na działanie broni jądrowej przeciwnika. Jest ona związkiem taktycznym o dużych możliwościach manewrowych oraz wybitnej zdolności pokonywania odcinków skrajonych i zapór promieniowobórzyczych. Dywizja pancerna w sposób najbardziej efektywny może wykorzystywać skutki uderzeń własnej broni jądrowej, rozbijając na podejściach i z marszu podchodzące oddziały nieprzyjaciela, forsować po dnia przeszkody wodne i utrzymywać płynność natarcia na dużą głębokość. Dzięki ^{ym} salonom dywizja pancerna działa z reguły na kierunku głównego uderzenia armii.

Struktura organizacyjna dywizji ogólnowojskowych Sił Zbrojnych PRL jest zgodna z ogólnymi założeniami organizacyjnymi.

W skład dywizji wchodzi:

- ✓ - dowództwo;
- ✓ - oddziały ogólnowojskowe;

✓ - oddziały 3 pododdziały przeznaczone do zabezpieczenia działań dywizji;

✓ - oddziały i pododdziały dowodzenia;

✓ - oddziały i pododdziały tyłowe.

II. ORGANIZACJA DOWÓDZTWA DYWIZJI OGÓLNOWOJSKOWEJ

Dowództwo jest przeznaczone do realizacji całokształtu procesu dowodzenia dywizją. Struktura dowództwa dywizji pancernej jest identyczna jak dowództwa dywizji zmechanizowanej. Umownie dowództwo można podzielić na dwie części składowe. Część pierwsza - to grupa /zespół/ dowodzenia. W jej skład wchodzi dowódca dywizji, szef sztabu dywizji, zastępcy dowódcy dywizji ds. politycznych i liniowych, z-sa ds. techniki i zaopatrzenia, szef wojsk rakietowych i artylerii - szef OPI i inni szefowie rodzajów wojsk i służb. Oficerowie zaliczani do tej grupy dowodzenia zajmują się realizacją procesu dowodzenia według określonych kierunków specjalistycznych. Większość z nich wykonuje swe zadania przez specjalne zespoły robocze zwane organami dowodzenia. Zagadniczymi organami dowodzenia są sztab i tyły dywizji. Ponadto do organów dowodzenia zalicza się szefostwa rodzajów wojsk i służb oraz samodzielne wydziały. Są to: wydział polityczny, wydział kadr, szefostwo wojsk rakietowych i artylerii, szefostwo OPIot, szefostwo wojsk inżynierskich, szefostwo OPBMar, szefostwo służby celowniczo-samochodowej, prokuratura i sąd.

1. Sztab dywizji

Sztab dywizji jest organem przeznaczonym do pomocy dowódcy w organizowaniu działań oraz dowodzenia dywizją w walce. Na czele sztabu stoi szef sztabu, który jest jednocześnie pierwszym zastępcą dowódcy. Szef sztabu kieruje całokształtem pracy sztabu i z zaimienia dowódcy koordynuje pracę innych organów dowodzenia. Sztab dywizji składa się z wydziałów. Zakres zadań i obowiązków poszczególnych wydziałów odpowiada zasadniczym kierunkom prac składających się na całokształt procesu dowodzenia.

w skład sztabu dywizji wchodzi następujące wydziały:

a/ Wydział operacyjny

Zadaniem tego wydziału jest wykonywanie prac związanych z taktyczno-operacyjnym planowaniem działań dywizji, do organizacji przegrupowania wojsk, organizacji dowodzenia oraz do zabezpieczenia kierowania wojskami w toku działań poprzez sprawne i terminowe przesyłanie rozkazów, zarządzeń, meldunków i sprawozdań. Wydział operacyjny ściśle współpracuje z poszczególnymi wydziałami sztabu oraz innymi organami dowodzenia dywizji. Szef Wydziału operacyjnego jest jednocześnie zastępcą szefa sztabu dywizji. Na bazie wydziału mogą być utworzone zespoły robocze takie, jak: zespół planowania i zespół informacyjny. W skład zespołów poza oficerami wydziału operacyjnego, mogą być powoływani oficerowie z innych wydziałów.

b/ Wydział rozpoznawczy

Zasadniczym zadaniem tego wydziału jest organizacja rozpoznania i kierowanie organami rozpoznawczymi dywizji.

Do zadań wydziału należy zbieranie informacji o nieprzyjacielu, ich ocena, opracowanie, segregacja oraz informowanie dowódcy, szefa sztabu i innych organów dowodzenia dywizji, jak również podległych, sąsiadów i sztabu nadrzędnego o sytuacji nieprzyjaciela.

c/ Wydział łączności

Wydział ten zajmuje się organizacją i zapewnieniem sprawnego funkcjonowania łączności dywizji. Do zadań wydziału należy również organizacja tajnego dowodzenia i zapewnienie tajności korespondencji prowadzonej za pomocą technicznych środków łączności.

d/ Wydział organizacyjno-ewidencyjny

Do zasadniczych zadań tego wydziału należy prowadzenie ewidencji aktualnych stanów osobowych i materiałowych dywizji oraz poszczególnych jej członów organizacyjnych.

Ponadto wydział prowadzi imienną ewidencję bezpowrotnych strat oraz ewidencję napromienionych. Do obowiązków wydziału należy również opracowywanie zapotrzebowań na uzupełnienie stanów osobowych i sprzętu bojowego oraz przydział otrzymanych uzupełnień do poszczególnych oddziałów /zgodnie z decyzją dowódcy/.

2. Typy dywizji

Typy dywizji są organem dowodzenia, który zajmuje się całokształtem problemów związanych z materiałowym, technicznym, medycznym i finansowym zabezpieczeniem działań dywizji.

Typy składają się z :

- kwatermistrzostwa;
- służb technicznych;
- wydziału służby finansowo-bankowej;
- szefa służby zdrowia.

a/ Kwatermistrzostwo:

Zakres prac kwatermistrzostwa rozpada się na szereg kierunków specjalistycznych warunkujących jego organizację. Do zadań kwatermistrzostwa należy: zabezpieczenie żywnościowe, mundurowe i w materiały pędne i smary.

b/ Służby techniczne:

Do zasadniczych obowiązków tej komórki organizacyjnej należy - kierowanie prawidłową eksploatacją techniki wojennej oraz organizowanie napraw samochodów, czołgów i sprzętu uzbrojenia. Ponadto zajmuje się organizacją ewakuacji uszkodzonego sprzętu do warsztatów remontowych wyższych szczebli /armijnych i frontowych/.

3. Szefowie rodzajów wojsk

a/ Szef Artylerii:

Spełnia on poważną rolę w ogólnym zabezpieczeniu działań dywizji. Do jego obowiązków należą: planowanie i organizacja ogniowego zabezpieczenia działań dywizji oraz kierowanie procesem tych działań. Jest on jednocześnie doradcą i pomocnikiem dowódcy dywizji w sprawie użycia rakiet i artylerii.

b/ Szef OPL

Zadaniem jego jest organizacja ochrony przeciwlotniczej wojsk dywizji i kierowanie całokształtem działań dywizji mających na celu zwalczanie lotnictwa i innych środków napadu powietrznego nieprzyjaciela.

c/ Szef Saperów

Zajmuje się on organizacją oraz kierowaniem całokształtu, procesów inżynierskiego zabezpieczenia działań.

d/ Szef Zabezpieczenia Chemicznego

Zajmuje się on organizacją przedsięwzięć z zakresu OPI&AR oraz kierowania nimi.

III. ORGANIZACJA ODDZIAŁÓW OGÓLNOWOJSKOWYCH

Nasze dywizje zmechanizowane i dywizje pancerne posiadają pułkową strukturę organizacyjną.

Dywizja zmechanizowana składa się z trzech pułków zmechanizowanych i pułku czołgów, dywizja pancerne natomiast posiada w swym składzie trzy pułki czołgów i pułk zmechanizowany. Razem więc zarówno w dywizji zmechanizowanej jak i w dywizji pancernej występują cztery zasadnicze jednostki organizacyjne. Dywizje ogólnowojskowe posiadają zatem czwórkowy system organizacyjny.

1. Organizacja pułku zmechanizowanego /DZ i DPans/

Każdy pułk zmechanizowany składa się z następujących elementów organizacyjnych:

- Dowództwa;
- Pododdziałów liniowych stanowiących zasadniczy trzon organizacyjny pułku i podległych bezpośrednio dowódcy;
- Pododdziałów zabezpieczających działania pułku;
- Pododdziałów dowodzenia;
- Pododdziałów tyłowych.

Szczegółowa struktura organizacyjna zawarta jest w wykazie na temat: "Podstawowe założenia i zasady budowy oddziałów".

2. Organizacja pułku czołgów /DZ i DPanc/

Pułk czołgów składa się z takich samych elementów organizacyjnych jak pułk zmechanizowany. Struktura organizacyjna pułku - kompanijna. Pułk czołgów dywizji pancernej w swym składzie posiada kompanię piechoty zmotoryzowanej o stanie 79 ludzi. Razem w pułku czołgów znajduje się 84 czołgi średnich, 3 czołgi pływające PT-76, 32 transportery opancerzone.

IV. ORGANIZACJA Oddziałów PRZEZNACZONYCH DO ZABEZPIECZENIA

DZIAŁAŃ DYWIZJI

Do oddziałów przeznaczonych do zabezpieczenia działań dywizji zaliczamy:

- oddziały rakiet i artylerii;
- oddziały przeciwpancerne;
- oddziały przeciwlotnicze;
- oddziały inżynierskie;
- oddziały opbrax.

1. Oddziały rakiet i artylerii /DZ i DPanc/

a/ Dywizjon rakiet taktycznych. Jest on zasadniczą siłą ogniową dywizji. Przeznaczony jest do prowadzenia ognia rakietami jądrowymi i chemicznymi na odległość rzędu 50-70 km.

Stan dywizjonu - 167 żołnierzy.

Składa się z 3-ech baterii startowych po jednej wyrzutni.

Stan baterii - 17 żołnierzy.

b/ Pułk artylerii - dywizji zmechanizowanej

Aby podolać zadaniom, z jakimi dywizja spotka się w współczesnej walce musi być ona dostatecznie silna i samodzielna pod względem ogniowym. Do tego celu służy dywizjon rakiet taktycznych siły właśnie pułk artylerii, który składa się

- dowództwa;

- dwóch dywizjonów 122 mm haubic, każdy po trzy baterie a dwa plutony - w każdym po 3 haubice;

- dywizjonu artylerii armat w składzie dwóch baterii 152 mm haubico-armat a 2 plutony, w każdym po 3 haubico-armaty 152 mm i baterii 122 mm armat a 2 plutony po 3 armaty 122 mm.

Razem w pułku: 36 - 122 mm haubic, 12 - 152 mm haubico-armat, 6 - 122 mm armat.

Pułk artylerii - dywizji pancernej posiada nieco inną strukturę organizacyjną. Składa się on z:

- dwóch dywizjonów 122 mm haubic, każdy po 2 baterie a 2 plutony - w każdym po 3 haubice.

- dywizjonu 152 mm haubic w składzie 2 baterii a dwa plutony po 3 haubice.

c/ Dywizjon artylerii przeciwpancernej /tylko w DZ/

Składa się z 2-ech baterii 85 mm armat ppanc a 2 plutony po dwie armaty i baterii PPK. Razem posiada 8 sztuk 85 mm armat ppanc i 8 sztuk PPK.

d/ Dywizjon artylerii rakietowej /BM/

Składa się z 2-ech baterii a 2 plutony po 3 wyrzutnie. Razem posiada 12 wyrzutni BM.

2. Oddziały przeciwlotnicze /DZ DPanc/

W dywizji ogólnowojskowej do walki z lotnictwem nieprzyjaciela przeznaczony jest pułk artylerii przeciwlotniczej.

Skład pułku artylerii przeciwlotniczej:

- cztery baterie 57 mm armat plot a dwa plutony po 3 armaty plot w każdym.

Razem 24 sztuki 57 mm armat plot.

Pułk artylerii przeciwlotniczej wykorzystywany jest w zasadzie do ochrony najważniejszych obiektów w ugrupowaniu bojowym dywizji. Do obiektów tych należą: stanowisko dowodzenia i kwatermistrzowskie stanowisko dowodzenia, składy amunicji jądrowej, pododdziały rakiet taktycznych, artyleria dywizyjna i pułkowa, urządzenia tyłowe, przeprawy przez przeszkody wodne itp.

3. Oddziały Inżynierskie /DI i DFanc/

Pododdziały inżynierskie dywizji zorganizowane są w batalion saperów. Są to wysokokwalifikowane jednostki specjalistyczne wyposażone w nowoczesny sprzęt inżynierski. Aby zapewnić dywizji możliwość swobody działań w skład batalionu saperów wchodzi:

- dwie kompanie saperów w składzie trzech plutonów i drużyny transportowej.

Kompanie te przeznaczone są do wsparcia pułków pierwszego rzutu oraz do organizowania dywizyjnych oddziałów zabezpieczenia ruchu, a także grup minowania i niszczeń, mogą też stanowić siewo inżynierski:

- kompania przeprawowa w składzie dwóch plutonów parkowych, dwóch plutonów PIR i plutonu sanobieżnych promów gazienicowych. Kompania ta wyposażona jest w nowoczesny park przeprawowy, za pomocą którego dywizja może przeprowadzić ciężki sprzęt przez śródnie i szerokie przeszkody wodne;

- kompania inżyniersko-drogowa w składzie plutonu inżyniersko-drogowego, plutonu mostowego i plutonu saperów;

- kompania techniczna - w składzie plutonu technicznego, plutonu technicznego zabezpieczenia przepraw i drużyny oczyszczania wody.

4. Pododdziały OPIBMR

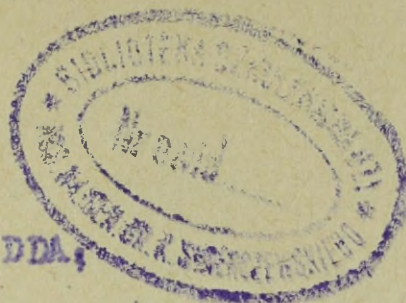
Pododdziały przeznaczone do zapewnienia obrony przed bronią masowego rażenia dywizji zorganizowane są w kompanię chemiczną.

Skład kompanii:

- dwa plutony rozpoznania skażeń;
- pluton zabiegów specjalnych;
- drużyna sprzętu chemicznego;
- drużyna samochodowa;
- drużyna gospodarcza.

Na wyposażeniu kompanii znajduje się:

- zestaw zespołów urządzeń do rozpoznania skażeń;
- sześć instalacji rozlewnych ARS-120;

- trzy helikoptery H-600;
- jedna instalacja przydzielona wz. DDA;
- dziesięć radiostacji R-105;
- dwadzieścia cztery samochody.

V. ORGANIZACJA ODDZIAŁÓW DOWODZENIA DYWIZJI

Do oddziałów dowodzenia dywizji ogólnowojskowych zaliczamy:

- batalion rozpoznawczy;
- batalion łączności;
- kompanię ochrony i regulacji ruchu.

Do zadań tych oddziałów należy pełne zabezpieczenie realizacji procesu dowodzenia. Zakres ich funkcji obejmuje: zdobywanie i zapewnienie sprawnej wymiany informacji, zapewnienie bezpieczeństwa i dogodnych warunków pracy oraz zabezpieczenie sprawnego przegrupowania wojsk.

1. Batalion rozpoznawczy

Batalion ten przeznaczony jest do zdobywania informacji o nieprzyjacielu w zakresie realizacji zadań dywizji oraz zapewnienia warunków wykorzystania pełnej możliwości dywizyjnych środków rezerwy.

W skład batalionu rozpoznawczego wchodzi:

- kompania czołgów pływających w składzie 3-ech plutonów czołgów pływających PŁ-76 po cztery czołgi.

Razem w kompanii 13 czołgów;

- kompania rozpoznawcza w składzie 2-ech plutonów rozpoznawczych a 3 transportery i plutonu plutonurków - 3 transportery.

Razem w kompanii 10 transporterów;

- kompania rozpoznania specjalnego w składzie:

- dowództwo kompanii /dowódca, instruktor spadochronowy, szef kompanii, układowca spadochronów, kierownca/;

- 5 grup rozpoznawczych - po 5 ludzi każda;

- drużyna łączności - 6 ludzi;

- Kompania rozpoznania radioelektronicznego - w składzie:

- dowództwo kompanii - 4-ech ludzi;

- grupa analityczno-informacyjna - 5 ludzi;
- pluton rozpoznania systemu radiolokacyjnego - 11 ludzi;

Pluton posiada stację rozpoznania RRS - 1 sztuka, na 4-ech samochodach oraz 4-y sztuki - radiostacji UKF R-105 z przystawką mocy;

- pluton łączności - 12 ludzi.

Razem batalion rozpoznawczy liczy 282 ludzi i posiada:

- 13 czołgów pływających PT-76;
- 12 transporterów opancerzonych;
- 24 km-D;
- 6 rppano;
- 67 radiostacji;
- 44 samochody.

2. Batalion łączności

Batalion łączności przeznaczony jest do utrzymania łączności organów dowodzenia dywizji z podwładnymi, przełożonym i sąsiadami oraz zapewnienia łączności wewnątrz dowództwa dywizji.

W skład batalionu łączności wchodzi:

- kompania radiowa w składzie:
 - pluton wozów dowodzenia - 25 ludzi;
 - dwa plutony radiowe - po 25 ludzi;
- kompania telegraficzno-telefoniczna w składzie:
 - pluton linowo-kablowy - 25 ludzi;
 - pluton telegraficzno-telefoniczny - 36 ludzi;
 - pluton radiolini - 16 ludzi;
 - pluton ruchomych środków łączności - 16 ludzi;

Razem batalion łączności liczy - 309 ludzi i posiada na swym wyposażeniu 6 transporterów i 14 radiostacji.

3. Kompania ochrony i regulacji ruchu

Zasadniczym przeznaczeniem tego pododdziału jest zapewnienie dywizji ciągłości działań przez sprawą regulację ruchu, porządku oraz warunków bezpieczeństwa organów dowodzenia. Ponadto do obowiązków tego pododdziału należy zapewnienie wyżywienia i odpoczynku całej obsady punktów dowodzenia.

Skład kompanii ochrony i regulacji ruchu:

- 2 plutony ochrony i regulacji ruchu - każdy 26 ludzi;
- pluton transportowy - 22 ludzi.

VI. ORGANIZACJA ODDZIAŁÓW TYŁOWYCH DYWIZJI

Zasadniczym przeznaczeniem oddziałów tyłowych jest zapewnienie dywizji stałego dowozu materiałów niezbędnych do walki i życia dywizji, naprawa i ewakuacja sprzętu bojowego oraz zapewnienie pomocy medycznej i ewakuacja ciężko rannych do szpitali armijnych i frontowych. Do oddziałów tyłowychaliczamy:

- batalion zaopatrzenia;
- batalion remontowy;
- batalion medyczny.

1. Batalion zaopatrzenia

Batalion ten przeznaczony jest do dowozu do jednostek dywizyjnych amunicji, paliwa, żywności i innych materiałów niezbędnych do życia i walki.

W jego skład wchodzi:

- dwie kompanie zaopatrzenia w amunicję;
- kompania zaopatrzenia w LPG;
- pluton zaopatrzenia technicznego;
- drużyna zaopatrzenia w żywność i umundurowanie;
- piekarnia polowa;
- żłaznia polowa.

W przypadku zwiększonych potrzeb w skład batalionu może zostać włączonych /w drodze przydziału z wyższego szczebla/ kilka kompanii dowozu amunicji i kompanii dowozu paliwa.

Ponadto do dywizji mogą być przydzielone ciężkie samogłose transportowe do pułku włączanie.

2. Batalion remontowy

Jest on przeznaczony do przeprowadzania napraw bieżących i średnich uszkodzonego sprzętu.

W skład batalionu wchodzi:

- kompania remontu pojazdów gąsienicowych - 43 ludzi;
- kompania remontu pojazdów kołowych - 55 ludzi;

- kompania remontu sprzętu uzbrojenia i łączności -
45 ludzi;

- pluton robót specjalnych - 28 ludzi.

3. Batalion medyczny

Podstawnym przeznaczeniem tego batalionu jest ewakuacja rannych z oddziałów i pododdziałów dywizji do dywizyjnego punktu medycznego, leczenie lekko rannych oraz przygotowanie ciężko rannych do dalszej ewakuacji.

W skład batalionu wchodzi:

- kompania medyczna w składzie:

- pluton segregacji i ewakuacji - 20 ludzi;

- pluton chirurgiczny - 18 ludzi;

- pluton specjalny - 8 ludzi;

- pluton ewakuacyjno-transportowy - 12 ludzi;

UWAGA: Struktura organizacyjna dowództwa, oddziałów ogólnowojskowych, oddziałów przeznaczonych do zabezpieczenia działań, oddziałów dowodzenia i oddziałów tyłowych w Dywizji Pancernej nie różni się w zasadzie od odpowiadających im oddziałów i pododdziałów w dywizji zmechanizowanej.

ZAKRĘCZENIE

Po przesanalizowaniu obecnie obowiązującej struktury organizacyjnej dywizji zmechanizowanej i dywizji pancernej możemy stwierdzić, że:

- osiągnięto niewątpliwy postęp w zakresie kolejnego etapu doskonalenia struktury organizacyjnej ogólnowojskowych związków taktycznych oraz znacznie zwiększono możliwości bojowe tych związków;

- nowy model organizacyjny dywizji bardziej odpowiada współczesnym poglądom na sposób prowadzenia działań bojowych; można powiedzieć, że dywizja zmechanizowana czy dywizja pancerna jest obecnie związkiem bardziej uniwersalnym, zdolnym do prowadzenia skutecznych działań zarówno z użyciem jak i bez stosowania broni masowego rażenia;

- osiągnięto dalszy postęp w zakresie ruchliwości wojsk przez wprowadzenie bardziej mobilnego sprzętu bojowego oraz udoskonalenie systemu zaopatrzenia i remontu;

- przywrócono niezbędną równowagę i proporcje między poszczególnymi rodzajami wojsk i dywizji, głównie chodzi tu o znaczną rozbudowę artylerii nasionej i przeciwlotniczej;

- zdecydowanie polepszone możliwości oraz rozszerzone zasoby środków i sposobów prowadzenia rozpoznania przez związki taktyczne.

Syntezą powyższych stwierdzeń może być następujące sformułowanie: poczyniono niewątpliwy krok naprzód w planowym i długofalowym procesie doskonalenia struktur organizacyjnych w ogólnowojskowych związkach taktycznych oraz stworzono niezbędne warunki przejścia do kolejnej fazy, której celem będzie dalsze ulepszenie obecnego modelu organizacyjnego DZ i DPanc.

Uwzględniając przyjęte ogólnie konsensusy organizacyjne wynikające z doświadczeń wojennych i praktyki szkoleniowej oraz licząc się z aktualnymi poglądami w zakresie organizacji wojsk - nie należy się spodziewać większych zmian w strukturze organizacyjnej DZ /DPanc/, jednocześnie nie można wykluczać możliwości przyjęcia pewnych, nowych zasad budowy modelu strukturalnego dywizji. Poszukiwania mogą iść głównie w kierunku dalszej uniwersalności układu organizacyjnego, rozszerzenia standaryzacji na większość elementów bojowych dywizji oraz możliwe do osiągnięcia dostosowanie struktury organizacyjnej do wymagań cybernetyki wojskowej /inaczej mówiąc - usprawnienie systemu dowodzenia/.

Należy też się liczyć z pewnym nieznacznym wzrostem stanu liczebnego dywizji, może to wynikać głównie ze spodziewanego wprowadzenia do wyposażenia nowych rodzajów uzbrojenia i sprzętu bojowego. Istnieje uzasadnione przypuszczenie iż w najbliższym czasie będą one dysponować samobieżnymi haubicami i moździerzami, co niewątpliwie zwiększy skuteczność reagowania ogniem na polu walki.

Bardzo istotnym podjęciem będzie obecnie realizowane wprowadzenie do wyposażenia kompanii piechoty motoryzowanej

nych

wozów bojowych sz. "769" co jest aktualnie realizowane. Są to gąsienicowe transportery opancerzone silnie uzbrojone /działo ppamc gładkolufowe, wyrzutnia PPH oraz karabin maszynowy/, przywające o wysokim stopniu przekraczalności terenu. Transporter ten, oprócz 3 osobowej załogi stałej, będzie zabierał 8 żołnierzy ten. desantu. W związku z tym przewiduje się pewną reorganizację kompanii piechoty zmotoryzowanej, przy czym kompania taka będzie pododdziałem umechanizowanym. Przypuszcza się, że stan liczebny kompanii może wzrosnąć do 405-410 żołnierzy. Przewidywany też zostanie system trójkowy w plutonach.

Należy się też liczyć z możliwością nasycenia sztabów /przece wszystkim dywizji i pułków/ większą ilością środków mechanizacji i automatyzacji.

Byłby to bezwzględnie istotny krok w zakresie udoskonalenia systemu dowodzenia, co jest kardynalnym wymaganiem współczesnego pola walki.

BIBLIOGRAFIA

1. Regulamin walki Sił Zbrojnych PRL - 1964 r.
2. Regulamin służby polowej sztabów - 1966 r.
3. Zarys nauki organizacji sił zbrojnych - mjr dypl. S. SZARZYŃSKI 1950 r.
4. Struktura organizacyjna ogólnowojskowych związków taktycznych i przewidywane kierunki ich rozwoju - płk dypl. J. RASOŁ - 1968 r.
5. Zasady i cechy charakterystyczne budowy armii ogólnowojskowych, związków taktycznych i oddziałów wojsk lądowych - płk dypl. KOSBAK 1971 r.
6. Organizacja sił zbrojnych - płk dr A. RUMIŁEWICZ - 1967 r.
7. Zestawienie stanów osobowych, sprzętu bojowego i uzbrojenia oddziałów i związków taktycznych - płk STYCHNO płk dypl. - 1968 r.
8. Dywizja sił lądowych NATO - zasady prowadzenia działań, organizacja, uzbrojenie. Wyd. Harz. II Sztab. Gen. - 1971 r.

Wykonano w 25 egz.
Egz. Nr 1-25 BIBLI. Tajna
Wyd. ppłk PANIUK
Druk HŁ, dn. 1.10.71 r.
Nr sk. 01476/02618/W9
Kor. H.S.

OPRACOWAŁ:
ppłk HŁ K. PANIUK

INTEK
1930

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOW
LADENI SZTABSU GENERALNE
ul. Gen. brzoż. K. Swierczewskiego
Nr. 139191